

Kuidas müüa oma toodet ja ketis kasutades GS1 standardeid?

Samm 1: Ettevõtteprefiksi kasutamine

Iga erinevat tüüpi toote müümiseks vajate te unikaalset numbrit. Seda unikaalset vöotkoodinumbrit nimetatakse GTIN numbriks (Global Trade Item Number). Vöotkood ise on lihtsalt nende numbrite visuaalne esitus.

GS1 Estonia MTÜ-ga liitudes saate oma ettevõttele unikaalse ettevõtteprefiksi, mis võimaldab teil hakata oma toodete identimiseks GTINe looma. Iga number peab algama teie firmale väljastatud GS1 ettevõtteprefiksiga.

Kuidas kasutada ettevõtteprefiksit?

Teie firmale väljastatakse 7-9-kohaline ettevõtteprefiks vastavalt sellele, kui paljudele erinevatele toodetele te GTIN numbreid vajate. Oma ettevõtteprefiksit kasutades saate moodustada erinevat tüüpi vöotkoode olenevalt sellest, mida soovite märgistada (jaetoode, hulgipakend – kast/ kaubaalus, asukoht jne.). Ühelgi teisel firmal ei ole õigust kasutada teie firmale registreeritud unikaalset ettevõtteprefiksit, see on antud vaid teile oma tootenumbrite/asukohakoodide loomiseks.

Kuidas oma toodetele numbrid luua?

Kõik GTINid tuleb registreerida GS1 Tooteregistris. Teie firma kontaktisik saab juurdepääsu GS1 registrile, kus on võimalik luua ja hallata GTIN numbreid. Sinna sisestatakse GTIN-13, GTIN-14 ja GTIN-8 numbrid.

Samm 2: Toote identimine

Unikaalsed GS1 numbrid aitavad teil ja teie äripartneritel identida tooteid ja jälgida nende liikumist kogu tarneahela ulatuses.

Numbrid esitatakse vöötкодina, mis trükitakse tavaliselt tootepakendile või kastile (GTIN) või kaubaaluse logistilisele sildile (SSCC - Serial Shipping Container Code).

Jaetoode (lõpptarbijale mõeldud)

Iga toode, millel on erinev hind või mida on vaja eristada müügi, tellimise või arvelduse käigus suvalises tarneahela punktis, vajab unikaalset GTIN koodi.

Näide:

Registreerite oma tootele GTIN numbrit:
474800100**2208** Maasikamoos 500ml klaaspurk

Iga kord, kui teete uue tootevariandi, muudate pakenditüüpi või mahtu, peate registreerima uue GTIN numbrit, et toode oleks üheselt määratud ja ei tekiks segadust toote tellimisel ja tarnimisel.

Kui valmistate moosi teisest marjast, siis peab ka GTIN erinev olema:
474800100**2215** Mustikamoos 500ml klaaspurk

Kui toode pakendatakse plastkarpi, peab taas uue GTINi registreerima:
474800100**2222** Maasikamoos 500ml plastkarp

Hulgipakend – kast (müügiühik)

Kast tuleb üldjuhul samuti märgistada GTIN numbriga, mis on aga erinev jaetoote GTINist.

Näide: Müüte oma toodet kasti kaupa, milles on 20 moosipurki. Kast tuleb märgistada erineva GTINiga. Tavaliselt on kasti GTIN kood 14-kohaline ja see moodustatakse kastis oleva jaetoote GTIN-13 koodi alusel. Seda saab hõlpsalt Tooteregistris linkides olemasoleva jaetoote külge hulgipakendi. Kasti GTIN olla ka 13-kohaline, kuid peab olema kindlasti erinev selle sees oleva toote GTINist.

Kaubaalus

Teie toodete transportimiseks või ladustamiseks kasutatakse kaubaaluseid ja teisi logistilisi ühikuid. Iga kaubaalus nõuab unikaalset märgistust, et jälgida selle liikumist tarneahelas ja selleks kasutatakse GS1 süsteemi unikaalset numbrit - SSCC (Serial Shipping Container Code), mis esitatakse GS1 Logistilisel Sildil. Iga kaubaalus märgistatakse unikaalse 18- kohalise numberkoodiga, mis sisaldab teie ettevõtteprefiksit ja iga uue aluse laost välja saatmisel genereeritakse uus kood.

Samm 3: GTIN reeglitega tutvumine

Uus toode nõuab alati uut GTINI. Uus GTIN tuleb registreerida ka toote parameetrite muutuse korral, näiteks kui muutub toote koostis, värv või suurus.

Et kõikide tarneahela osapoolte vajadustega oleks arvestatud ja et kõik saaksid asjadest ühtemoodi aru, on GS1 poolt kehtestatud reeglistik, millal tuleb tootele uus GTIN omistada:

<http://www.gs1.org/1/gtinrules/>

Samm 4: Vöotkoodi reeglitega tutvumine

Et skänneriga saaks infot kiiresti ja täpselt lugeda, kujutatakse vöotkoodis numbreid, tähti ja muid sümboleid heledate ja tumedate triipude kombinatsioonina.

Jaekaupluses müüdavatel toodetel on vöotkoodid trükitud kas pakendile või etiketile selleks, et neid kassas skänneriga lugeda. Vöotkoodi lugemisel GTIN number dekodeeritakse, tuvastatakse toode ja võimaldatakse juurdepääs jaeketi infosüsteemis salvestatud tooteinfole nagu näiteks hind.

On olemas erinevad vöotkoodi tüübid - tarbijapakendi, kastide, kaubaaluste märgistamiseks:

Jaetoode – tarbijapakend

Jaemüügikassas loetavad vöotkoodid:

EAN-13 (GTIN-13)

EAN-8 (GTIN-8)

Hulgipakend - kast

Kaubalaos või jaotuskeskuses loetavad vöotkoodid:

EAN-13 (GTIN-13)

ITF-14 (GTIN-14)

GS1-128

Kaubaalus

Kaubaalus märgistatakse SSCCd kodeeriva vöotkoodisildiga, mis kasutab vähemalt ühte või ka mitut GS1 rakendusidentifikaatorit (AI) ja vöotkoodimärgistikku GS1-128. Tavaliselt ütleb teie lepingupartner ette, millist infot ta soovib Logistilise Sildi vöotkoodis näha.

Kuidas GTIN numbritest vöotkoodi pildi saan?

GS1 Tooteregistris genereeritakse pärast tooteandmete ja GTIN koodi salvestamist automaatselt ka vöotkoodipilt. Samuti on seal võimalus moodustada kastile GS1-128 vöotkoodi silt ja kaubaalusele GS1 Logistiline Silt. Vöotkoodide moodustamise arvutitarkvara ja etiketiprintereid pakuvad ka mitmed sellele spetsialiseerunud firmad.

Vöotkoodi kujundamine

Vöotkoodi pakendile trükkimisel tuleb kinni pidada teatud reeglitest:

Vöotkoodi mõõtmed

EAN-13 vöotkoodi suurus:

Vöotkoodi ja tausta värvus

© Õige vöotkoodi värv:

Vöotkoodipaigutus pakendil

Vöotkoodi trükikvaliteet

Üldjuhul on pakendi-/etiketikujundajad kursis kõigi nimetatud reeglitega, et tagada teie tootepakendile kvaliteetne ja skänneriga hästiloetav vöotkoodikujutis.

Kuidas saan kindel olla, et vöotkood on loetav?

Kui on kahtlus, et vöotkood ei ole loetav, võib selle meie juurde testimisele tuua/saata. Üldjuhul soovitame alati testida originaaletiketti, sest e-posti teel saadetud vöotkoodi kvaliteeti mõjutab meie kontori printeri trükikvaliteet. Samuti mängib rolli paberi/pakendi materjal ja selle läikeaste.

Lisaks vöotkoodi suurusele, paigutusele ja värvile tuleb vöotkoodi trükkimisel jälgida veel järgmist:

- vöotide ette ja taha peab olema jäetud piisavalt tühja (tekstivaba) ruumi
- trükikvaliteet oleks korrektne (vöödid ei tohi olla "karvased")
- tumedate joonte ja heleda tausta kontrast oleks piisav
- triibud ei tohi olla kohati katkenud.

Samm 5: Arvete, tellimuste ja tarnete haldamine kasutades elektroonilist dokumendivahetust

Jaemüüjad kasutavad üha enam elektroonilist andmevahetust EDI (Electronic Data Interchange), et automatiseerida kaubanduse jaoks olulised protsessid nagu kaupade tellimine, ostmine, arveldused, laoseis. Kõigis neis protsessides kasutatakse teie unikaalseid GLN, GTIN ja SSCC numbreid, et tagada õigete kaupade õigeaegne tellimine, arveldamine ja tarnimine.

Kuna suured jaeketid kasutavad kaupade tellimisel ja arveldamisel elektroonilist dokumendivahetust, siis võidakse ka teilt nõuda valmisolekut elektrooniliselt vastu võtma tellimusi ja väljastama arveid.

Elektrooniliste dokumendite (tellimused, saatelehed, arved) vahendusteenust pakuvad mitmed firmad (näit. Telema, Edisoft). Kaupmehed esitavad elektrooniliselt tellimused ning tarnijad saatelehed ja arved.